

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2020-748192675 DOS-2020-0005079

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
15 september 2020

Eindtermijn
15 september 2020

Onderwerp

Beantwoording brief LTO Noord en Stichting Kavelruil ZH betreffende agrarische structuurversterking

Advies

1. Vast te stellen de brief aan LTO Noord en Stichting Kavelruil Zuid-Holland betreffende agrarische structuurversterking.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de brief aan LTO Noord en Stichting Kavelruil Zuid-Holland betreffende agrarische structuurversterking.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om het budget op te nemen.

Bijlagen

1. GS-brief Kavelruil - Subsidieplafond Agrarische structuurversterking LTO Noord St Kavelruil
2. 2019-12-12 verzoek LTO Noord verhoging subsidieplafond voor agrarische structuurversterking

1 Toelichting voor het College

Op 10 december 2019 hebben LTO Noord en Stichting Kavelruil ZH een brief gestuurd naar het college van GS met betrekking tot de begroting van agrarische structuurversterking in 2020. Het subsidieplafond voor deze regeling staat voor 2020 op € 0,-. Beide partijen vragen in de brief om een verhoging van het budget, gezien het bewezen belang van agrarische structuurversterking in het verleden en de noodzaak in de toekomst voor een toekomstbestendige landbouw. Daarbij worden de volgende argumenten aangehaald:

- Vrijwillige en planmatige kavelruil zorgt voor grotere huiskavels en een meer geconcentreerde ligging van veldkavels, wat zorgt voor een sterkere structuur van agrarische bedrijven.
- Het realiseren van voldoende grote huiskavels is nodig om te kunnen voldoen aan de opgave voor grondgebondenheid, zoals verwoord door de commissie Grondgebondenheid. Blijvend grasland is nodig om te kunnen voorzien in de eigen eiwit (ruwvoer) behoefte en draagt bij aan doelen van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (weidevogels) en andere natuurdoelen.
- Grondgebondenheid is tevens nodig om de visie voor kringlooplandbouw van minister Schouten te realiseren.
- Kavelruil kan een belangrijke bijdrage leveren aan zowel de transitie in de landbouw als maatschappelijke opgaven zoals weidegang, klimaat en vermindering CO₂-uitstoot, verkeersveiligheid, het realiseren van de Natura 2000-opgave en de opgave in het veenweidegebied. Grotere kavels lenen zich tevens beter voor toepassing van precisielandbouw.
- Kavelruil kan een bijdrage leveren aan een duurzame gebiedsinrichting, zowel voor natuur als voor landbouw, als bijdrage in de stikstof-opgave en bodemdaling.

Subsidieregeling Groen 2016

Via de Subsidieregeling Groen 2016 werd subsidie verleend voor activiteiten ten behoeve van de grondgebonden landbouw voor zover deze betrekking hebben op verbetering van de verkaveling en van de ligging van landbouwkavels ten opzichte van elkaar.

Ten behoeve van de regeling in 2020 is besloten om geen nieuw subsidieplafond op te nemen. Onderbouwing hiervoor is om kavelruil te zien als instrument binnen de gebiedsgerichte aanpak bij de opgaven rondom stikstof en bodemdaling. Hierdoor is enkel geld beschikbaar voor kavelruil binnen de geselecteerde gebieden.

Kavelruil blijft daarnaast ook een waardevol instrument voor versterking van de landbouw en de toekomst van het landelijk gebied, zoals in de brief wordt beschreven. Grootte van de huiskavel, transportafstand naar veldkavels en het aantal veldkavels spelen een rol bij een efficiënte agrarische bedrijfsvoering. Kavelruil levert voordelen op voor de agrarische bedrijfsvoering, door kostenbeheersing, tijdsbesparing en vergemakkelijking van overzicht en controle over gewassen en weidend vee.

Behalve een efficiëntere bedrijfsvoering draagt een betere verkaveling, en dan voornamelijk een groter huiskavel, ook bij aan de mogelijkheden voor beweiding en extensivering van de landbouw. In het kader van de gewenste transitie van de landbouw richting kringlooplandbouw en de opgave

rondom stikstof, zijn dit belangrijke aspecten binnen de agrarische bedrijfsvoering om te stimuleren.

Naast bedrijfseconomische baten draagt een betere verkaveling ook bij aan maatschappelijke belangen, zoals:

- toename van verkeersveiligheid;
- vermindering onderhoudskosten aan wegen;
- minder verkeersdruk op provinciale en gemeentelijke wegen;
- minder CO2 uitstoot door minder verkeersbewegingen;
- eerdere en goedkopere realisatie van natuur, recreatie en landschapselementen.

Verduurzaming landbouw

In de 'Hoofddijnennotitie vitale landbouw Zuid-Holland' is over regelgeving en instrumenten het volgende opgenomen:

"Het is belangrijk dat wet- en regelgeving en het omgevingsbeleid zowel voor de korte als lange termijn ruim baan bieden voor de ontwikkeling naar een vitale landbouw. Daarbij ontwikkelen we een instrumentenkoffer met instrumenten op het gebied van een groenblauwe beloningssystematiek, grond, kavelruil en ruimtelijke ordening. In de toepassing willen we deze instrumenten zo gericht mogelijk inzetten op de ontwikkeling naar een vitale landbouw."

Met het oog op de gekozen richting voor de ontwikkeling van de landbouw, is het gewenst om bij nieuwe instrumenten voor agrarische bedrijven ook sturing te geven richting vitale landbouw. Voorgesteld wordt om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor een eventuele subsidieregeling voor agrarische structuurversterking waarbij voorwaarden gesteld worden op het gebied van verduurzaming van de bedrijfsvoering. Kavelruil kan een push-factor zijn om de landbouw te helpen verduurzamen.

Het is reëel dit van de landbouw te vragen, omdat ook bij de gebiedsprocessen in de gebiedsgerichte aanpak voorwaarden gesteld worden aan kavelruil gericht op een duurzame toekomst van de landbouw. Het is van belang dat hierbij wordt gekeken naar de juridische haalbaarheid en de inhoudelijke targets van dergelijke voorwaarden. Op deze manier worden de agrarische bedrijven binnen en buiten de gebiedsgerichte aanpakken eenduidig behandeld.

In de antwoordbrief komen de volgende zaken naar voren:

- o Kavelruil wordt reeds opgenomen in de integrale, gebiedsgerichte aanpak stikstof en bodemdaling.
- o Een nieuwe generieke regeling voor 2021 (buiten de gebiedsprocessen) wordt in overweging genomen, mits deze bijdraagt aan de verduurzaming van de landbouw c.q. de realisatie van kringlooplandbouw.
- o Een generieke regeling voor sectorale kavelruil is interessant indien er voldoende vraag naar is. Hier wordt een inventarisatie naar uitgevoerd.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW	: € 0,00
Programma	: Programma 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

n.v.t.

2 Voorafgaande besluitvorming

In de provinciale begroting van 2020 is voor agrarische structuurversterking een subsidieplafond van € 0,00 opgenomen.

3 Proces

LTO Noord en Stichting Kavelruil Zuid-Holland ontvangen na vaststelling in GS deze antwoordbrief. Beide organisaties worden uitgenodigd voor een ambtelijk gesprek over de toekomst van agrarische structuurversterking en de bijdrage die dit kan leveren aan de toekomstbestendigheid van de landbouw.

4 Participatie

n.v.t.

5 Communicatiestrategie

n.v.t.